

Fruit (ver)pakken

Samenvatting

Sectoren

fruitteelt

Trefwoorden

appel

peer

steel

schil

vruchtvlees

klokhuis

pit

steelholte

kelk

pitvrucht

stoofappel

handappel

eetappel

stoofpeer

handpeer

eetpeer

sorteren

label

wegen

afwegen

schatten

verhoudingen

De leerlingen verwoorden enkele voorwaarden en opgelegde criteria waaraan fruitweek en -verkoop onderhevig zijn.

Inhoud: labels + verhoudingen

Doelstellingen

Doelstellingen

- De leerlingen herkennen en benoemen de verschillende onderdelen van een appel en peer.
- De leerlingen benoemen op uitzicht (en op smaak) enkele courante appel- of perenrassen.
- De leerlingen kunnen fruit op basis van een aantal (wettelijke) (kwaliteits)criteriën inspecteren (en de zin en onzin van deze criteria kritisch bespreken).
- De leerlingen behandelen het fruit tijdens de klusjes (en het spel) met respect.
- De leerlingen berekenen de lengte-breedteverhouding van een paar geselecteerde peren.

Eindtermen en leerplandoelen

Eindtermen

- Mens & maatschappij
 - 2.2
- Wiskunde
 - 1.4

SCHOOL  PLATTELAND



- 1.21

VVKBaO

- MZzo1
- OWsa3
- WDIw6
- WDgk4

OVSG

- Wereldoriëntatie
 - WO-MAA-SEV-17b
- Wiskunde
 - WI-GK.FTI.6.4
 - WI-BEW.VERH.4.1
 - WI-BEW.VERH.5

GO!

- Wereldoriëntatie
 - 31412
 - 31413
- Wiskunde
 - 3.1.17
 - 2.2.04

Materiaal

- verschillende (soorten) appels en peren
- mes
- kleine meetlatten of lintmeters
- kopieerblad per duo (kwaliteitscriteria Conférence-peer) : voorzijde (= officiële criteria) + achterzijde (vereenvoudigde criteria met foto's)
- zakrekenmachine
- schrijfbord
- pen en papier
- 4 fruitmandjes met stro (of ander zacht materiaal)

Lesverloop

1. Dat is geen appelepap.

AUTHENTIEKE CONTEXT

Eigenlijk zouden we telkens met een spreekwoord kunnen starten, want spreekwoorden over appels en peren zijn er in overvloed.

- *Wie kent er een spreekwoord over appels of peren ?*

- *Dat is geen appelepap. Wat zou dat betekenen ?* (Dat is niet niks. Dat is waardevol.)

- *Hoe zou het komen dat een appel als iets waardevols wordt beschreven ?* (Voor veel mensen lijken appels maar doodgewoon. Een appel lijkt wel een stukje fruit van niks. Maar niks is minder waar... niet alleen is de appel zeer voedzaam, de appel is ook een schitterende vrucht met een gamma aan kleuren, vormen en smaken.)

- *Wat kan dit spreekwoord voor onze werkjes met de appels betekenen ?* (Als appels zo waardevol zijn, dan moeten we ze met de nodige zachtheid behandelen. We houden het ook steeds netjes...)

2. Zoveel meer dan een appel (of een peer)

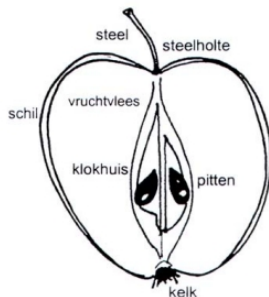
SCHOOL  PLATTELAND



2.1 Delen van de appel (en de peer)

DENK- en DOEVragen

Misschien lijkt het wel overbodig, maar het is beslist noodzakelijk om een paar delen van de appel (en de peer) te benoemen. Als we straks appel- of perenkeners willen worden, dan moeten we ons product ook bij naam kennen. Als we een appel en peer doormidden snijden, dan weten we heel zeker dat beiden tot de pitvruchten behoren.



2.2 Zeg niet zomaar een peer tegen een...

Het is niet direct de bedoeling om de kinderen vol te proppen met alle geteelde appel- of perenrassen van het bedrijf, maar een drie- of viertal (van elk) moet toch kunnen. Tenslotte heten we ook niet allemaal Brahim of Bieke. Het uitbreiden van de kennis van appel- en perenrassen mag trouwens een constante zijn gedurende de volledige cyclus.



Boskoop

Ook beter gekend als de Renet. Dit is de stoofappel bij uitstek. Het is een zuurdere appel waardoor hij helemaal open valt in moes. Ook ideaal als smaakversterker bij rode kool.

Verkrijgbaar van eind september tot eind februari.



Durondeau

Een sterk aromatische peer. Het vruchtvlees is eerder korrelig van structuur. Durondeaus met een rode blos smaken eerder zoet, zonder blos smaken ze wat zuurder.

Verkrijgbaar van eind augustus tot januari.



Elstar

De Elstar is heel vol van smaak, met een lichtzure toets. Dit is de meest gegeten appel bij onze noorderburen. Deze appel is dankzij zijn smaak en sappigheid ideaal om in zijn geheel klaar te maken in de oven (bv. met veenbesjes).

Verkrijgbaar van begin september tot maart.



Conference

Een harde zoete peer. Gekend van hier tot in China!

Verkrijgbaar van eind augustus tot juni.

Laat de kinderen vandaag ook eens van enkele appel- of perensoorten proeven. Kunnen ze die smaak ook in woorden omzetten. Laat ze daarna een eerste opsplitsing maken in eet- of handappels en stoofappels / eet- of handperen en stoofperen.

Wijs er de kinderen intussen op dat het niet altijd absoluut noodzakelijk is om een peer of appel te schillen. De voedselrijkdom bevindt zich nl. direct onder de schil.

2.3 De ideale peer = klasse !

Wijs de kinderen op het feit dat de eisen voor fruit (en appels en peren in het bijzonder) heel streng zijn. Bij de minste afwijking verliest het fruit zijn (ver)koopwaarde, maar gelukkig niet zijn smaak...

- Wat vinden jullie daarvan ? Waarom kan het wel (of niet) ?

Toon aan de kinderen de officiële checklist die telers moeten gebruiken bij het bepalen van de kwaliteit van hun Conférence-peren. Laat ze daarna de vereenvoudigde checklist nalezen (zie bijlagen).

- Begrijpt iedereen alle begrippen ? Waardoor krijgen peren schuurschade ? Wie kan de lengte-breedteverhouding 2:1 eens uitleggen ? Zet dat eens om in een breuk ($1/2$: de breedte van de peer is de helft van de lengte of $2/1$: de lengte van de peer is het dubbel van de breedte)

Het is aangewezen om bij een tweetal peren die perfecte verhouding 2:1 nog eens op het schrijfbord te verduidelijken.

Wij is er de kinderen wel op dat er steeds afgerond moet/kan worden. Een peer laat zich niet altijd vangen aan 'de ideale maat'. Als de peer 15,5 cm lang is (verhouding $1 : < 2,25 = 1 : 2$), dan behoort ze nog tot klasse I.

Tabel 2

	breedte	lengte
verhouding	1	2
peer	7,5	15

Diagram illustrating the relationship between the width (breedte) and length (lengte) of a rectangle. The width is 1 and the length is 2. The ratio is 1:2. The width is 7.5 and the length is 15. The ratio is 7.5:15. The ratios are equivalent (1:2 = 7.5:15).

	breedte	lengte
verhouding	1	2
peer	7,5	15

Diagram illustrating the relationship between the width (breedte) and length (lengte) of a rectangle. The width is 1 and the length is 2. The width is scaled by 7.5 to become 7.5, and the length is scaled by 7.5 to become 15. The scaling factor is 7.5.

Laat de kinderen nu (in groep) een aantal Conférence-peren sorteren op basis van de eenvoudige criterialijst. Laat ze



achteraf verwoorden waarom bepaalde peren tot een mindere klasse behoren.

Wij de kinderen ook op het feit dat ze bij het inpakken van het fruit steeds voorzichtig te werk moeten gaan om beschadigingen te vermijden. Het is niet de bedoeling dat fruit uit onze handen van een mindere klasse wordt...

Nu is het wel de hoogste tijd om de kinderen aan het werk te zetten. Als er fruitpakketten gemaakt moeten worden, dan is het van belang om hierbij de kinderen te laten oefenen in het schatten van gewichten. Laat ze hierbij zelf op zoek gaan naar een 'vaste maat', bijv. in een bak appels zit 10 kg, 6 appels zijn 1 kg,... Omzettingen in gram dienen zich aan.

Laat ze bij het afwegen verwoorden hoe ver (of dichtbij) ze hun schatting benaderd hebben.

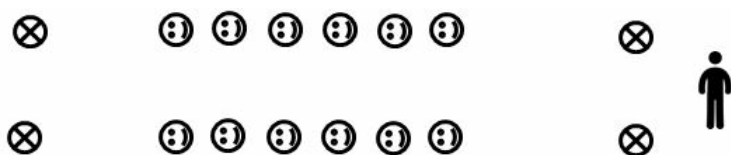
REFLECTIE en INTERACTIE

Maar er wordt ook een antwoord gezocht op enkele weetjes (uit de inleiding)

- Welke appel-/perenrassen kon je onthouden ?
- Hoeveel appels gaan er in een kg ?
- Wat is het probleem van de flespeer ?
- En wie kon trouwens het gewicht van een bakje/zakje appels benaderen ? (zie TRIGGER)

Nog even tijd om buiten wat te bewegen ? Speel dan zeker dit loopspel.

De groep wordt in twee verdeeld. Alle groepsleden staan in een rij achter elkaar. Elke leerling krijgt een nummer (de eersten in de rij krijgen één, enz.). Iedereen kijkt in de richting van de spelleider.



Voor en achter elke rij wordt een mandje geplaatst (met zachte bekleding = cirkel met kruis). In de mandjes achteraan worden nu een viertal soorten peren of appels gelegd. Toon die soorten en laat ze de naam nog eens herhalen.

Nu roept de spelleider de naam van een fruitsoort en daarna een nummer. De kinderen met deze nummers snellen naar de mandjes met peren/appels, grijpen zo snel mogelijk naar de juiste soort en sprinten ermee naar de andere zijde. Daar leggen ze HEEL VOORZICHTIG de peer/appel in het mandje en snellen terug naar hun plaats.

Na een eindje wordt het best moeilijk om te onthouden waar elk peer/appel gelegd is.

Stimuleer enthousiasme door de mandjes wat verder te plaatsen, door meerdere nummers te roepen, door scores van de groep op te tellen,...

Wijs de kinderen uitdrukkelijk op het voorzichtig leggen van het fruit in de mandjes. Gevallen fruit (valappels of valperen) mag niet meer tussen het andere fruit gelegd worden. Onzichtbare wondjes kunnen gaan rotten en ook ander gezond fruit aantasten.

Extra info
